

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

III. De Adiaphoristis, quibus omnia sunt indifferentia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

quam alij sapere videntur, singuli novam aliquam opinionem committentes. Hæc enim vis est vocis *ἄρεσις*, quæ Latina lingua idem significat quod *electio*: sic ut hæreticus is dicatur, *quis novum aliquod & singulare doctrina genus, communi Ecclesie sententia seu consensui contrarium, eligit, idque deinde tanta defendit pertinacia, ut totam Christianitatem cæcitatibus condemnare quam errorem suum agnoscere malit.* Hoc quidem fecerunt ac faciunt omnes nostri temporis hæretici, prædecessorum suorum vestigia sequentes. Quod si horum aliquot enumeravero, cum omnes non possim, id eo fit, ut quemadmodum ab Heliogabalo olim octo calvi, octo gibbosi, octo claudi, octo podagrici, octo surdi, octo crassi, octo macilenti, octo breves, octo longi convivio fuerunt adhibiti, ut tam male inter se convenientium hominum diversitate ac dissimilitudine rituum spectantibus moveret; sic hic quoque lectores tantam hæreseon licet à se invicem enatarum difformitatem ac monstrosam discrepantiam videant, quæ tanta est, ut diabolus ipse Mundi stultitiam ridere ac ludibrio habere, vel potius Germania in tot sectas divisa, in prædam ei data videatur.

II. In quovis fere angulo novam nasci videmus ecclesiam, quæ tamen ipsa etiam cum Luna subinde & cito quidem suam faciem mutat: ut Georgius Saxonie Dux non minus vere, quam facere dixerit: (a) *Quamvis forte Vitebergenses vicini sui sciant quid hodie credant; sed amen certo scire, nescire illos quid cras sint credituri.* Et eorum quidem qui Lutherani dici & haberi volunt, qui que Lutherum doctrinæ suæ auctorem & patronum faciunt, triginta quatuor sectæ à quibusdam notatæ sunt. Neque hoc à Catholicis solum, sed ipsi quoque Novis Evangelicis factum est: *qui plusquam ducentas una serie factiones recensent* ut è Pantaleonis, Funcij, Lavateri, Lindani & aliorum scriptis apparet. (b) Mihi quidem sentinam hanc vel potius cloacam diaboli foedissimam aggredienti, religio quædam obijcitur, tot execrabiles blasphemias, quas tangere me oportet, exhorrescenti: eoque breviter tantum hæreseos ceteris magis notabiles recensere. Et velut in parvo annulo ingentis colossi imago sculpi potest; sic tribus aut quatuor capitibus ingentem eorum repræsentabo multitudinem, quæ cælo bellum inferre ausa fuit; non tamen gigantibus illis, sed Pygmæis magis similes, sagittis armati, & in decutendis segetum aristis non minus quàm

alij in celsissimis arboribus deijciendis laboris fumentes. Veniam mihi dabit, spero, Christiani Catholici, tot tantisque blasphemias cocervaturi. Videbitis quemadmodum cicadæ iisdem locis nascuntur, vivunt & occidunt; sic magnam istarum sectarum partem ibi sepulchrum, ubi primæ earum fuere cunabula, invenisse. Harum ego singulas nullo certo ordine, sed prout quæque sub manum venerit, recensere nec ortum cuiusque in tanta confusione anxie investigabo. Quis enim in tanta confusione ordo à me posci queat? Tanto vero magis nullum mihi hic servandum ordinem puto, quod fidus hæreticorum Advocatus & malus historicus Sleidanus plerisque velum obducit, pudore, credo, suffusus, Prophetam suum tam multiplicis, difformis ac monstrosæ prolis parentem evasisse videns; atque alij etiam, qui tam in Gallia quam Anglia de restauratione Ecclesie scripserunt, pleraque ne nomine quidem sibi notas esse simulant.

III. Vix Lutherus cucullum abjecerat, vix primum in Ecclesiam assultum fecerat; quum ecce ingens turba perturbatio per totum Christianum Orbem sequuta est, plerisque horribili illa voce Lutheri intoxicatis: *Maledicti omnes qui aures suas doctrina mea non aperiant vel potius fumo putei Apocalyplici, quem Lutherus clavi Doctorali sua aperuerat, dum omnes homines Sacræ paginæ creavit Doctores, interpretes & Pastores &c. Nec mora. Plurimigustata Evangelicæ libertatis dulcedine carni grata, & ipsi tentare aliquid voluerunt, aientes, tam sibi quam Luthero licitum esse veritatem investigare, & scripturæ secreta aperire. Honorem ex tunc quisque & gloriam ambiebat, quisque primus esse cupiebat. Unde recte à S. Augustino dictum est, *Mundana gloria cupiditatem omnium hæreseon esse matrem. Quis que Spiritum sanctum sibi datum dicebat.* Christum hic, alius alibi monstrabat; plane ut Salvator noster eventurum prædixit. (c) Novam sibi quisque religionem formabat; omnes tamen interea nullam habebant. Recte Hieronymus, (d) *Hæreticos suum quemque Deum habere, ait, talem scilicet qualem ipsi sibi formatint.* Nihil antea tam certum in Fide atque immotum fuerat, de quo non dubitabatur. (e) Nulla iam par erat*

a In Edicto suo. b Omnes has ad 212. nominatas Vide in Anatomia Eccl. Catholica Francos. 1653. cusa in 4. c Matth. 24. d In c. 11. Osee. c Vid. And. Fabr. in Hermo. Evang.

erat conscientijs, nulla animis tranquillitas, qui antea in gremio Ecclesiæ securè & iuuuiter quiescebant: diabolo omnem Fidem & religionem ex hominum cordibus passim eripiente, & diuersarum opinionum turbis omnia miscente. Quot capissa tot sensus, quot cerebra tot religiones, quot Doctores tot erant fides. Atque vt omittam sat multum (a) commemoratos Anabaptistas, qui sunt prima sætura Lutheri, & in Rotmannistas, Münzerianos, Adamitas, Steblers, Sabbatarios, Clancularios, Manifestarios, Dæmoni saluos, communia omnia habentes, Condormientes, Eulantes, Georgio-Davidicos, Mennonistas Polygamistas 41. sectas (b) diuisi sunt: Vtque etiam omittam Sacramentarios de quibus etiam supra (c) actum est, & minimū in 35. sectas diuisi sunt (d) ipsi Lutherani seu Confessionistæ statim exordio suo in tria genera diuisi sunt, nempe MOLLES RIGIDOS & MISTOS (e) Rigidæ seu Stoici, qui adhuc in pleraque Saxonia, Magdeburgi, Brunsvici, Lubecæ, Hamburgi, Lunaburgi, & alibi primastenent Horum præcipuè erant Matthias Flaccius Illyricus, Nicolaus Gallus, Merlinus, Amsdorffius, alijq;. At MOLLES, per Misiniam, Franconiam, Norimbergæ, Vlmæ, & in parte aliqua Sueviæ, vt & per VVirtembergiam Horum deinde medijs siue Misti in Semitiansubstantiatores, Extravagantes, & Confessionistas recalcitrantes diuisi sunt sub quibus Osiandri Stancarij, Antistancarij & Schvvenckfeldenses comprehenduntur (f) Adiaphoristæ inter Molles reputati à Melanchthone & Ebero ADIAPHORIS progressi sunt: (sic enim eos appellat capitalis ipsorum hostis Flaccius Illyricus) quorum etiam nouum hic illic in Germania magnus est numerus, neque etiam Wittebergæ primaria Lutheri sede, & in alijs Saxonie oppidis, ad Electoris ditionem spectantibus desunt. Contra Melanchthonem certe modo dictus Flaccius hanc pronunciat sententiam. (g) Quandoquidem, inquit, Philippus & eius complures in suis opinionibus contumaciter persistunt, suadeo ego vs pro Ethnicis & Paganis habeantur, nec quisquam bonus cum eis communiceat. Qui secus fecerit, ei ego iam iram Dei denuncio. Vult enim Deus vt vel calidi vel frigidi simus. Tepidos idem ex ore suo euomit; neque vera Ecclesia eos ferre potest, qui noua quadam & numquam visa coniunctione, calidum cum frigido confundunt. Et illi quidem, vt veros & genuinos Lutheri decet discipulos, ne vnus quidem litteræ gratiam, aut vel latum vnguem cedere sustinent: Jeneri & crudelēs homines, vt inquit Sturmius, quibus

omnia perdendi est libido. At reliqui faciliores aliquāro, concedunt, non ita pertinaciter in omnibus tuendam esse Lutheri sententiam, vt qui interdum affectibus suis plus æquo indulserit.

Quod ad Adiaphoristas attinet, ij Constitutiones & Ceremonias Catholicæ Ecclesiæ indifferētes existimant, quibus pro arbitrio quisq; vti possit vel minus, sine vllō scrupulo, aut disquisitione. His illi vel addunt vel deerrant, eā denique formā inducunt, quæ theologis viderur: vt ex Theologorum VVirebergenſium & Lipsienſium Anno MD XLIV & MD XLV. editis decretis constat. Ipse quoque Zuinglius ait, (h) in rebus externis, quæ expresse Dei verbo non continentur, licere cuique facere atque vſurpare id quod vſum fuerit. Sed hoc nihil aliud fuit quam emplaſtrum seu ceruſſa, tegendis interioribus animi vlceribus accommodata. Omnia in peius eunt, inquit Amsdorffius, Omnes clamant Euan-gelium inter nos perire, non alim ob cauſſam quam quod quisque ſuum ſenſum ſequitur. Brentius & Adiaphoriſta in Colloquio VVormatiensī Zuinglium & Oſiandrum damnare noluerunt: noſtri vero in congreſſū venire recuſarunt, niſi illi excluderentur. Adiaphoriſta dicunt & ſingunt quidquid volunt, Imperatoris voluntati ſeſe ſuamque doctrinam accommodant & quamuis Papiſticam Miſſam probent & amplectantur, pro Lutheranis tamen haberi volunt. Habes Lutherani Prædicantis de Adiaphoriſtis iudicium.

IV. Recenſui Lutheranorum tria genera, præter hæc ex eodem patre orti ſunt Semi-Lutherani, quorū alij ſua propria dogmata Lutheri doctrinæ atreixerunt, & horum ſunt minimum 18. ſectæ, (i) inter quos reperiuntur Interimiſta, quorum religio duobus ante Lutheri mortē annis cuſa fuit, vt tuo loco oſtendam. Hi rursū in duas aut tres claſſes diſtinguuntur. Alij enim Interim (k) Imperatori ſequuntur, nec multum à Catholica Eccleſia abſunt, exceptis articulis de Communionē ſub vtraque ſpecie, & Coniugio Sacerdotum: in ceteris omnibus Catholicæ Eccleſiæ conſentientes dicunturq; Interimiſta Caſarij, & Lipſenſes Interimiſta quæ-

a Supra capitibus primis. b Anatomia Eccl. Catholica initio. c cap. 7. &c. d Anatomia Eccl. Catholica. e ibidem & Genealogia Lutheri quinti Euangelist. f Anatomia citata initio g Hofius in Actis Elbingen & Vlenberg in Vita Flaccij & Melanchthonis h Zuing. De Eccles. fol. 85. & 89. Amsdorff. pub. Conf. pur. doctri. i Vlenberg. in Vita Flaccij. k Anatomia ex Vlenberg. loc. cit.